30e Année — N. 1505

SEMAINE RELIGIEUSE

NAM KỲ ĐỊA PHẬN

19 Mai 1938

ĐI CHẦU LỄ TẤN PHONG

Đức Tiên Khởi Giám Mục Vĩnh-long

Tại kinh đô Huế

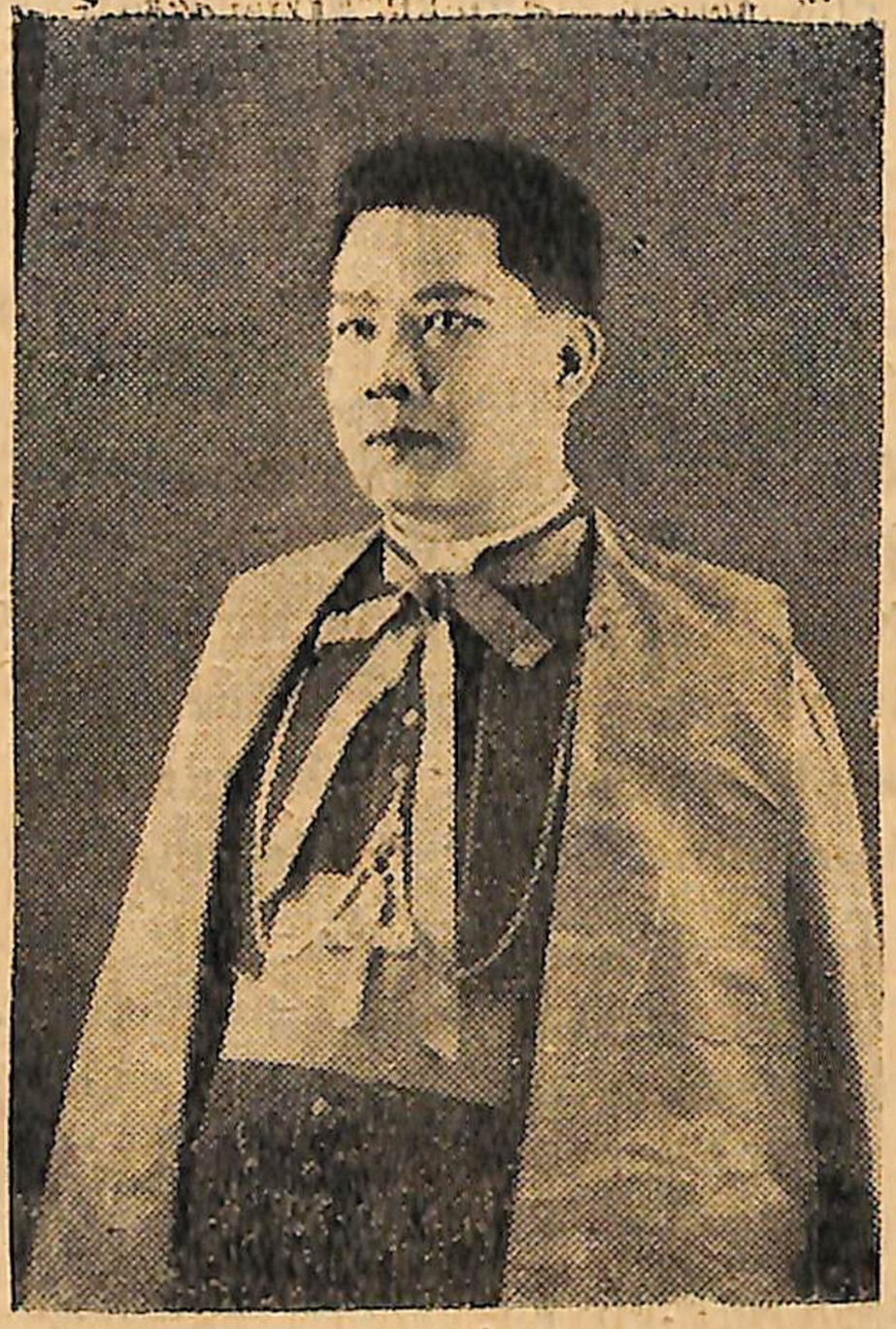

Đức cha Phêrô Ngô-đình-Thục

Lời ngạn ngữ có câu rằng : *Đi cho biết đó biết đây, chớ ở nhà quanh quẩn, dở hay đâu tường.* Phải, quả thật như thế, đi ra một tất đàng, học một sàng khôn,

Nghe nói tới kinh đô Huế, chắc là bà con độc giả trong Nam ta, ai cũng muốn biết, muốn nghe : nghe những sự tự nhỏ chưa hề nghe, biết những chốn danh nhơn thắng cảnh.

Từ ngày được tin chắc chắn, mồng 4 tháng Mai 1938, là ngày Đức cha Phêrô Ngô đình Thục, tiên khởi Giám mục Vĩnh-long, sẽ thọ phong tại Huế, thì các giáo hữu Nam kỳ, phần nhiều đều nao nức ngóng trông cho mau tới ngày cửu hạn cam phùng, đặng hiệp nhau đi châu lễ trọng.

Vậy ngày Chúa nhựt 1 Mai, thì có đoàn giáo hữu đáp chuyến xe lửa tốc hành, một tốp khác lại đi ôtô nhà ; qua chiều mồng 2, thì có một đoàn khác cũng ngồi xe lửa tốc hành mà ra Huế nữa.!

Giáo hữu gặp nhau trên xe, ai cũng lộ vẽ hân hoan đắc chí, trò chuyện hỏi han, trông cho mau tới chốn Thần kinh, đặng thỏa tình hoài vọng. Tối lại các linh mục và đoàn giáo hữu Nam-kỳ hiệp nhau trong toa xe lửa mà đọc kinh hôm chung với nhau, ai xem nghe cũng bắt cảm động !

Mỗi đoàn xe lửa trong Nam ra tới nơi, thì đều có Đức cha Ngô đình và anh em của ngài, đem xe hơi ra tận gare mà tiếp rước giáo hữu về nhà nghỉ ngơi một cách trân trọng niềm nở, nơi ăn chốn ở, mọi sự đều châu đáo đoàn hoàn : các đấng Linh mục thì rước về nghỉ tại biệt thự bà cụ Quận công Nguyễn hữu Bài ; các người nam thì đưa về nghỉ tại nhà dòng Cứu thế, còn người nữ thì đưa lại nhà phước Phủ-cam, ấy là một mối cảm mến đặc biệt của nhà họ Ngô đã gieo vào tâm tình giáo hữu Nam kỳ cách triển trang mật thiết, không bao giờ phai đặng vậy.

Khi giáo hữu Nam kỳ gặp nhau tại Huế rồi mới rõ được bổn đạo có lòng thạnh tình với Đức cha mới là thế nào : Hầu hết giáo hữu trong các họ 2 địa phận : Saigon, Vĩnh-long, đều có đi dự lễ phong chức Đức Tân Giám mục, như : Vĩnh-long, Cái-mơng, Mặc-bắc, Bến-tre, Trà-vinh, Cái-bông, Chà-và, An-hiệp v. v. đó là mấy họ thuộc về địa phận mới của Đức cha Ngô đình ; còn địa phận Saigon, thì có giáo hữu các họ như sau nầy : Chợ-quán, Chợ-lớn, Gia-định, Tân-định, Thị-nghè v. v. Nhà phước Cái-mơng : bà nhứt Hoàng, bà nhì Ban ; nhà phước Chợ-quán : bà nhì Vân và dì Hoa ; địa phận Nam-vang thì có : Sađéc, Long-xuyên.

* * *

Mấy ngày ấy tại đất Thần kinh, nhứt là về phía Phủ-cam đã thấy lộ vẽ náo nhiệt khác thường, đến thờ chánh tòa, treo cờ xí, kết bông hoa, xem rất trang hoàng ngoạn mục. Người ta phỏng

định ; Có trên 500 lá cờ, 3000 cái bông vừa vàng vừa trắng, 500 thước dây bông, 200 lồng đèn ngôi sao. Còn ngoài đường phía dưới nhà thờ Phủ-cam, thì dựng ba khải hoàn môn tốt đẹp ; hai bên đường, từ biệt thự cụ bà Ngô đình Khả, sanh mẫu Đức Tân Giám mục, cho chí đến thờ, đều có cắm cờ xí, giăng bông hoa thảy thảy,

Ngày thứ ba áp lễ.

Buổi sớm mai, khi xem lễ rồi, thì Đức cha *mới* cho xe hơi đưa các cha và giáo hữu ở Nam kỳ đi xem coi các nơi thắng cảnh đế-đô, như trong đền vua và lăng tẩm các vì tiên đế ..

Tới lại đi xem chưng-đăng mặt tiền nhà thờ chánh tòa Phủ-cam ; 8 giờ tối có cuộc cộ đèn và múa *thiên-cẩu* đi từ nhà thờ chính qua Tòa Đức Khâm sứ, tới biệt thự Đức cha mới, sang tòa Giám mục địa phận, vòng xuống trường Thiên-hựu, rồi trở về nhà thờ. Cuộc cộ đèn nầy có nhiều vẽ khéo đẹp vui mắt, chủ ý nhứt là cái đèn có vẽ *Huy-hiệu* Đức Tân Giám mục và con voi.

Sáng thứ tư 4 Mai, bữa chánh lễ Tấn phong.

7 giờ sáng, thì các vị linh mục tây nam khắp cả các địa phận Tam kỳ và Cao-miên, cha Bề trên dòng Phước-sơn, ít cha dòng Đôminicô, dòng Phanxicô, các cha dòng Chúa Cứu thế, cả thảy lối 162 đấng, các Đức Giám mục thì có : Đức cha *Drapier*, Khâm sứ Tòa thánh Đông dương, Đức cha *Dumortier*, Giám mục Saigon, Đức cha *Lemasle*, Giám mục Huế, Đức cha *Gomez*, Giám mục Hải-phòng , Đức cha *Tardieu*, Giám mục Qui-nhơn, Đức cha *J. B. Tòng*, Giám mục Phát-diệm, Đức cha *Dominique Cẩn*, Giám mục Bùi-chu, Đức cha *Chabalier*, Giám mục Phnom-penh, và Đức Tân Giám mục *Pierre Ngô đình Thục* ; bên Nam triều thì có cụ Phụ chánh Thân thần Tôn thất Hân, các cụ Thượng thơ, các quan Tham, quan Thị, cụ Ấn, cụ Tuần và nhiều quan chức khác không thể kể hết. Bên chánh phủ Bảo hộ, thì có quan *Graffeuil*, Khâm sứ Trung kỳ, và phu nhân, quan Thiếu tướng *Deslaurens*, quan chủ tỉnh Trà-vinh là ông *de Montaigut*, đại diện quan Thống đốc *Pagès* Nam kỳ, các quan đầu phòng Tòa Khâm sứ v. v. đều tề tựu tại biệt thự của cụ bà Ngô đình Khả. Đúng 7 giờ rưỡi thì sắp hàng rước Đức cha mới vào đến thờ cách long trọng theo lễ phép.

Sau một hồi chuông trống pháo lói vang lừng, thì đoàn rước bắt đầu từ biệt-thự Đức cha mới mà khởi hành qua đến thờ Phủ-cam ;

đội ngũ giáo hữu các họ, lỗ bộ trang hoàng, lính tráng cầm giàn hầu. Trung binh nam, Trung-binh nữ ; Nghĩa-binh nam, Nghĩa-binh nữ ; Hội con Đức Bà v. v. đứng hai bên đường ; Thánh giá đèn hầu, các thầy trường lý đoán, các cha tây nam mặc áo các phép, các Đức cha bận phẩm phục Giám mục, sau hết tới Đức Tân Giám mục Ngô đình... Ngài bước đi khoan thai dịu dàng giữa 2 Đức cha làm Bổ, là : *Dumortier* và *Hồ ngọc Cẩn* có tàn lọng che, kế đó thì Đức Khâm sứ Tòa thánh ngự trong phương du, Đức cha Lemasle có lọng che ; tiếp theo cụ bà Ngô đình Khả, sanh mẫu của Đức Tân Giám mục, phu nhơn Nguyễn hữu Bài cùng các vị quan chức Tây Nam và quí quyến xem thật là oai nghiêm long trọng.

Khi Thánh giá tiên phuông đã bắt đầu khởi bước, thì các chuông trên tháp đền thờ chánh, trỗi tiếng mừng reo vang lừng. Đoàn rước tới cửa thánh đường, lại có bọn kèn tây, thổi bản « *Aux champs* » nghe hùng hồn phấn khởi, đoàn rước cứ thứ tự mà vào nhà thờ.

Trong nhà thờ.

Nhà thờ trau giồi cờ xí bông hoa rực rỡ, đèn điện thắp sáng láng chói ngờ, xem coi thật là huy hoàng xán lạng ! Uổng một đều, là đền thờ Phủ-cam mai ấy, không đủ chứa cho một số người rất đông đúc, nên dầu đã chật cứng như nêm, mà còn vô số người ta phải đứng ngoài, không thể chen chân lọt được. Ai có giấy mời mới đặng vô nhà thờ.

Sau khi đâu đó đã trật tự an bài, thì đọc sắc chỉ Tòa Thánh phong cha Phêrô Ngô-đình-Thục làm Giám mục **Saesina**, cùng thay mặt Đức Giáo Hoàng mà cai trị địa phận Vĩnh-long. Đọc sắc chỉ xong, thì Đức Khâm sứ thân hành lễ hát Tấn phong trọng thể. Các thầy trường Lý đoán Phú-xuân giúp lễ và hát lễ. Đáng khen hội hát quí thầy dày công luyện tập, nhịp nhàng êm ái thâm trầm.

Về lễ phép phong chức Giám mục, là một lễ phép rất tôn nghiêm long trọng trong Hội thánh, mà báo Nam Kỳ Địa Phận xưa nay đã tường thuật nhiều lần, nhứt là về cuộc lễ Đức Giáo Hoàng đương kim thân hành truyền chức cho Đức cha J. B. Tòng và các Giám mục bổn quốc : Thiên-trước, Trung-hoa, tại đền thờ ông thánh Phêrô ở thành Roma năm 1933, cha Paul Vàng đã kỷ thuật, và cuộc lễ phong chức cho Đức cha Chabalier mới đây, nên xin giảm bút về lễ phép phong chức.

Nhưng có một đều đặc biệt đáng chủ ý hơn, là đang khi hành lễ phong chức, thì Đức cha *Lemasle*, Giám mục đền thờ chính

tòa Phủ-cam, ngài ngự trên tòa riêng của ngài phía Evang mà đọc các kinh trong buổi lễ làm một với đấng chủ phong và thọ phong, ấy là đều khác lạ xưa nay ít thấy trong các cuộc lễ phong chức Giám mục ở xứ nầy...

Đang khi dưng Mình Thánh Chúa, thì bọn kèn cũng tiếp thổi bản khởi hoàn hoan lạc. Lễ đoạn, Đức Khâm sứ khởi xướng kinh **Te Deum** cám tạ ơn Chúa, *choro* tiếp theo rền dội cả nhà thờ, chuông trên tháp vang lừng phở lở ! Đang khi ấy Đức Tân Giám mục, mão ngọc gậy vàng, đoàn hoàn oai vệ, đi cùng 2 Đức cha phụ phong, khoan thai từ trên cung thánh mà thẳng xuống cữa thánh đường, ban phép lành cho công chúng hiện diện, mọi người xem thấy dung nghi Đức Tân Giám mục bổn quốc, thảy đều lộ vẽ hớn hở vui mừng.

Rồi các lễ phép là quá 10 giờ ; kế đó cụ bà Ngô đình Khả, mời các Đức Thầy cùng quí vị quan khánh đến dự tiệc *Champagne* danh dự tại biệt thự của người mà mừng vui cùng Đức cha mới và quí quyến. Thiên hạ lần lượt giải tán...

Buổi tiệc long trọng.

Đến 12 giờ trưa, thì các Đức Giám mục và linh mục đồng dự yến tại *Trường Thiên-hựu*, cả thảy là 162 đấng. Đang buổi tiệc, các đấng truyện vãn qua lại cùng nhau thật là vui vẻ. Vì mấy thuở mà được : *Khách tam kỳ hội hiệp nhứt gia, chung Âu Á một nhà hoan lạc.*

Tiệc đến tuần *Champagne*, thì Đức cha Khâm sứ Tòa thánh đứng dậy, nói ít lời mừng chúc Đức cha *mới*, đoạn tới phiên Đức cha *Lemasle*, Giám mục Huế, Đức cha *Dumortier*, Giám mục Saigon, cũng đều có ít lời mừng chúc Tân Giám mục ; sau tới bài chúc từ bằng tiếng latinh, một cha thay mặt các linh mục Huế ; rồi tới một cha địa phận Bùi-chu, đọc bài chúc từ bằng tiếng quắc âm, thay mặt các cha Bùi-chu.... dứt mỗi một bài, là tiếp theo một tràng pháo tay nghe long lói... còn nhiều bài diễn văn và chúc từ khác, song vì đã trễ quá 2 giờ rồi, nên xin miễn chước để các đấng giải tán về nghỉ...

Bấy giờ Đức cha Ngô đình Thục, đứng lên đọc một bài diễn văn bằng tiếng Pháp, cám ơn Đức Khâm sứ và các đấng bực, nghe thật là thâm trầm cảm động ! Dứt lời thì tiếng vỗ tay lại nghe vàng rền, đoạn các đấng bực giã từ nhau mà lần lượt giải tán về chỗ nghỉ.

Dưới đây Bổn báo xin trích đăng bài diễn văn của Đức cha Ngô đình Thục, bài các cha địa phận Huế và bài chúc từ của các cha

Bùi-chu cho độc giả nhàn lãm, còn các bài khác, nếu có lẽ đặng, thì sẽ lần lượt đăng sau.

* * *

Bài diễn văn tiếng Pháp của Đức cha Ngô đình Thục

Excellence Monseigneur le Délégué Apostolique,
Messeigneurs,
Mes Pères, Très chers Frères,

Devant cette assemblée si vénérable, après avoir écouté ces allocutions si éloquentes et si bienveillantes, je devrais m'écrier avec le prophète et avec infiniment plus de raison que le Prophète : « A, A, A *puer sum, nescio loqui...* » Cependant la casuistique m'apprend que devant deux obligations : celle de me taire, et celle d'exprimer ma reconnaissance. Cette dernière plus impérieuse prévaut. Je dois donc m'exécuter en comptant sur votre indulgence, si mes paroles ne seront qu'un très faible écho de tout de que mon cœur ressent en ce moment.

Je prie d'abord toute la vénérable assemblée à se joindre à moi pour présenter nos hommages d'amour le plus filial, de fidélité indéfectible, de gratitude profonde à Notre S. P. le Pape Pie XI glorieusement régnant qui dans les affres de l'heure présente « tempora mala », a eu une pensée de miséricorde et d'amour pour cette terre d'Annam, pour son Clergé, pour ces fidèles. Redisons avec toute la ferveur de notre âme le souhait liturgique souverainement opportun : « Deus conservet eum et vivificet eum et beatum faciat eum in terra et non tradat eum in animam inimicorum ejus. »

A Son Excellence Révérendissime le Cardinal Fumasoni Biondi Préfet de la Sacrée Congrégation, de la Propagande, à cet ange gardien de ma jeunesse cléricale, à ce guide de mes premiers pas dans l'ascension du calvaire épiscopal, j'exprime ma filiale reconnaissance et mon entière confiance.

Après avoir salué nos chefs absents qui sont cependant si près de notre cœur, je me tourne vers vous, Monseigneur le Délégué

Apostolique, le si digne et actif Représentant du Saint Siège, le principal responsable de la lourde croix qui m'accable, pour vous demander « coram populo » de reconnaître vos responsabilités. Le Code civil se rencontre ici avec la théologie pour m'autoriser à exiger de vous conseils et réprimandes, surtout aide et protection. En retour je vous promets, Excellence et Père, obéissance gratitude, affection. Ces devoirs je les remplirai avec d'autant plus de facilité, de spontanéité que j'ai pu observer (grave défaut de l'annamite), que vous aimez et estimez sincèrement notre peuple d'Annam.

Je n'ai garde d'oublier en cette circonstance unique de ma pauvre vie la vénérée Société des Missions Etrangères de Paris dont l'abnégation, le désintéressement, la générosité, la sollicitude, ont fait ce que je suis, un prêtre du Seigneur, un évêque de la Sainte Eglise—futur chef d'une Mission que ses missionnaires ont créée avec leur sueur, fertilisée avec leur sang, offert au Saint Siège avec toute la fierté de leur cœur d'apôtre « in exultatione portantes manipulos suos ». J'adresse à son digne Supérieur le T. R. Père Robert, à ses évêques, à ses missionnaires l'hommage de ma gratitude émue et l'expression de mon humble mais entier dévouement.

Que vous dirais-je, Monseigneur le Vicaire Apostolique de Hué dont j'ai pu pendant plus de trois ans apprécier l'affabilité souriante et l'agilité d'esprit. Que dirai-je à mes chers confrères de la Mission de Hué, sinon que mon cœur reste toujours fidèlement attaché à cette héroïque Mission, à ses chefs, à mes frères dans le sacerdoce. Quand je balbutiais les premiers rudiments du latin dans la grammaire latine éditée par la Mission de Saigon, sous la férule du P. Maunier de Ste mémoire, je répétais comme exemples des noms propres : Roma, Hué. Ces deux noms depuis se sont gravés dans mon cœur d'une façon indélébile : Rome, ma patrie spirituelle et intellectuelle, Hué ma petite patrie, berceau de ma jeunesse, témoin de mes premiers pas dans le sanctuaire et de mes débuts dans le ministère, tout embaumé des souvenirs de ma famille, de l'amitié de mes confrères. Je lui dis avec le psalmiste : « adhæreat lingua mea faucibus meis si non recordabor tui, »

A ces deux noms si chers, un troisième vient de s'ajouter celui de Vinh Long, patrie de mon âge mûr, l'épouse mystique que Dieu dans ses desseins impénétrables m'avait destinée malgré mon infidélité et ma misère. Elle m'a été conduite « ornata monilibus suis », par vous, Monseigneur de Saigon, elle est votre fille bien aimée, chair de votre chair, la fille de prédilection de votre jeunesse missionnaire. Vous me l'avez confiée au premier désir exprimé par le Saint-Siège que nous avons appris tous deux à aimer à l'ombre de Sancta-Chiara (1), dotée de plus de 40 prêtres et de 43.000 fidèles et de puissants moyens d'apostolat. Je vous ai dit Vénéré Seigneur, et vous le répète : « Scio cui credidi. » Que la Providence me fasse devenir votre « baculus senectutis » et que nos rapports ne soient pas simplement ceux de bon voisinage mais ceux de père et de fils, de guide et de dirigé, de bienfaiteur et d'obligé.

A vous Cher et Vénéré Seigneur, aux prêtres de Saigon, à ceux de ma future Mission je redis publiquement ce que je vous ai écrit naguère : mon admiration pour votre zèle apostolique, ma confiance en votre collaboration, ma gratitude pour vos vœux et j'ajoute, ma fraternelle et indéfectible affection.

A vous Mgr Tardieu et aux Pères de Quinhon, de la Mission deux fois aïeule,

A Mgr Gomez qui représente les vaillantes Missions Dominicaines,

A Mgr Tòng et aux prêtres de Phát Diệm qui représentent le premier Vicariat annamite

A Mgr Chabalier de la belle Mission du Cambodge,

Aux Révérends Pères représentants de Nos Seigneurs les Vicaires Apostoliques et aux Pères qui venez de Hanoi, de Bui-chu...

A mes chers frères anciens Elèves du Collège de la Propagande,

Aux Pères Rédemptoristes, aux Pères Franciscains, aux Chers Frères des Ecoles Chrétiennes, à tous les invités ici présents, à tous les absents qui sont de cœur avec nous en cette minute, j'adresse mes hommages de profond respect et de sincère gratitude.

---

(1) nom donné au Séminaire Français parce qu'il se trouve à Rome, via Sancta-Chiara, appelée ainsi du nom de la chapelle dédiée à Sainte Claire.

Enfin comme fait tout bon Annamite qui sert d'abord ses invités et s'occupe ensuite de sa famille, je m'adresse à vous cher Mgr Cân jusqu'ici mon frère spirituel et depuis ce matin mon frère dans l'épiscopat. Mgr Allys dont j'aime à évoquer en cette assemblée la haute et sainte figure nous a engendrés dans le sacerdoce. Mgr, vous m'aviez accueilli dans votre maison du Sacré Cœur pour faire sous vos yeux mes premiers pas dans le ministère, vous me comblez aujourd'hui de vos dons ; comme tout bon aîné d'Annam vous avez tenu à entourer votre cadet de toute votre sollicitude fraternelle. Vous avez bien mérité de notre bon Père Mgr Allys et votre Benjamin vous exprime sa respectueuse et fraternelle gratitude et affection profonde. Cette affection vous la partagez avec les Pères Uy et Trang nos frères et « apôtres du Seigneur » selon la prophétie de Mgr Allys.

Je me suis permis, Messeigneurs et mes Pères d'évoquer la figure de mon père spirituel Mgr Allys, permettez moi de nommer aussi devant cette vénérable assemblée celui de mon père selon la chair S. E. Ngô-đình-Khả Ministre du Palais. Semblable aux anciens prophètes par sa vie toute de foi, d'austérité et de fierté chrétienne il a aspiré jusqu'à son âge mûr de pouvoir tenir le Christ dans ses mains, comme le patriarche Job il a tout perdu, dignités, fortune, santé dans le bon combat pour le Christ ; mais Dieu l'a récompensé en sa famille, dans la si douce affection de son épouse ma sainte mère, dans les consolations que lui ont prodiguées ses fils et ses filles par leur fier attachement à la foi catholique et par leur absolue fidélité à la patrie annamite et courageuse loyauté en la nation protectrice.

Messeigneurs, mes Pères, je lève mon verre aux succès de vos labeurs apostoliques et à votre bonheur personnel, je me recommande instamment à vos prières afin que le Seigneur Dieu tout bon et tout puissant « perficiat in me opus bonum » que grâce à vos prières et sacrifices il a commencé ce matin en mon humble personne.

BÀI CHÚC CỦA NAM LINH MỤC
Địa Phận Huế

Lạy Đức cha,

Ngày vua Louis XIII thọ phong có bà đến mừng và tâu rằng : « Tâu Bệ hạ, thật Bệ hạ tốt đẹp, tốt đẹp như hy vọng vậy. »

Lạy Đức cha, ngày hôm nay, ngày Đức cha thọ phong Giám mục, ai xem thấy Đức cha mà không nói như vầy :

Ôi ! Đức cha thật tốt đẹp, tốt đẹp hơn cái hy vọng vậy.

Phải, Đức cha thật tốt đẹp, vì chúng tôi thấy nơi Đức cha ba điều làm cho đủ vẽ tốt đẹp tinh thần, ba điều mà thiên hạ đều tôn quí, ba điều Mạnh Tử gọi là « đạt tôn tam ».

Một là *xỉ* (tuổi) — Hai là *đức* — Ba là *tước*.

Tuổi. — Theo lời Mạnh Tử, và theo thường tình thiên hạ thì xỉ (tuổi) có ý nói tuổi già, tuổi thọ. Mà thượng thọ là 7, 80 trở lên, trung thọ thì 60, hạ thọ ít nữa là 50.

Đức cha năm nay mới hơn 40, 40 chưa gọi là thọ, nhưng 40 là tuổi bất hoặc, tuổi không lầm, là tuổi đẹp, tuổi không lầm là tuổi xứng hợp chức vị Giám mục, Giám mục có phận sự phải săn sóc dạy đoàn chiên giáo hội.

Vả lại, « cái phẩm giá bất tất đòi nhiều tuổi » thi sĩ Pháp cũng nói vầy : ... *Aux âmes bien nées.*

La valeur n'attend point le nombre des années. (Corneille).

Cứ cái thiên tư, cứ các đều hấp thụ trong gia đình, cứ tài học thức và sự lịch duyệt, thì Đức cha cũng đã được nghe, được thấy nhiều đều người khác không nghe thấy. Đức cha cũng đã từng làm thầy dạy đạo, cũng đã chủ trương đứng đầu nhiều công việc Địa phận.

Chỉ có những người không hiểu việc Chúa, không hiểu việc Hội thánh, không biết Đức cha thì mới có lời dị nghị.

Vì sao có tuổi là quí ?

Chẳng qua là vì có khôn ngoan từng trải hơn người.

Tục ngữ Tàu có nói : Bảy tuổi mà già. *(Hữu thất tuế chi ông).*

Trăm tuổi mà trẻ *(Hữu bách tuế chi đồng).*

Có tài đức, có lịch duyệt, dầu tuổi già tuổi trẻ cũng đều là quí, đều là trọng.

Những tuổi trẻ lại là tuổi đẹp.
Chúng tôi xin kính chào mừng Đức cha vì cái tuổi đẹp ấy.

Đức. — Trong đạo Chúa không chi quí bằng Đức. Đã lên đến bậc Chủ giáo, gọi là Đức cha, tất nhiên phải có đức trổi hơn người.
Chúng tôi nói Đức cha có đức thì không phải dua nịnh gì.
Tuy vậy lời ngợi khen bao giờ cũng không đẹp mặt đẹp lòng người có đức.
Chúng tôi chỉ xin nói rằng : đối với chúng tôi bao giờ Đức cha cũng là một gương sáng. Bao giờ những kẻ được gần Đức cha cũng được nhờ cái đức thương yêu thầy cả *(Caritas sacerdotalis)*
Các sinh viên ở chủng viện, các sĩ tu trường Thiên-hựu, các du học ở Pháp, các kẻ phiêu cư ở Lào, cũng đã từng hưởng nhờ đức khôn ngoan, lòng sốt sắng của Đức cha vậy.
Lòng vàng đá kiên trinh, lòng đạo đức mến Chúa yêu người đã đào luyện trong gia đình, trong học đường, nơi chủng viện, ở thành La-mã, bên thánh địa, thật đã sâu, rộng, cao, dày, xứng đáng đối với lời Tòa thánh sắc phong vậy.
Đức cha đẹp, đẹp vì chữ *đức*.

Tước. — Đức cha lại đẹp vì cái *tước* đẹp nữa, vì người xưa gọi là *hảo tước*.
Những tước người đời là nhơn tước, còn tước Đức cha cũng gọi được là thiên tước nữa. Thiên tước vì nghĩa riêng ở trời ban cho.
Thiên tước đây là tước Giám mục, mà Giám mục nghĩa chữ nho là đấng xem sóc các Linh mục ; Giám mục theo nghĩa giáo hội là hoàn toàn thần phẩm Linh mục *(plenitudo sacerdotis)*. Đức Giáo Hoàng, dầu ngồi cao hơn, quyền rộng hơn nhưng cũng là Giám mục thôi, xét về phẩm thần thì cũng không gì hơn.
Từ nay Đức cha sẽ thuộc về Thánh hội phán dạy *(Ecclesia docens)*, thay mặt Đức Giáo Hoàng mà xem sóc một đoàn chiên mới.
Đội ơn Chúa, đội ơn Tòa thánh đã đem Đức cha lên địa vị tối cao ấy, để nên « *đèn sáng soi cho thế gian* » để làm « *muối đất* ».
Nhưng Đức cha không « *oanh tình hảo tước* » chỉ xem cái gánh nặng đè vai, cho nên cái huy chương của Đức cha là :

Miles Christi

Lính Chúa Kirixitô.

Cái huy hiệu khiêm tốn thay, mà quắc thước thay !
Cái đời cạnh tranh kịch liệt, không thắng thì phải bại. Nhưng chiến đấu vì Chúa không bao giờ phải thua. Mặc lòng trước phải chiến đấu.

Ôi ! Dị đoan tà thuyết, bay phải sợ : nầy lính Chúa đây : Cái gươm người (trong bức huy chương có gươm và bút) để giết trừ tình dục, cái bút để đánh tan tà thuyết.

Và chúng tôi reo mừng lính Chúa và sẽ chờ xem một cuộc khải hoàn mới của đạo binh Thiên Chúa.

Lạy Đức cha, Đức cha đẹp vì cái tước đẹp và cái huy chương đẹp ấy.

* * *

Mà anh em chúng tôi càng thấy Đức cha tốt đẹp thì lại càng nhớ đến ngày phải xa cách mặt Đức cha, mà lòng chúng tôi càng thêm cảm mến.

Mà lòng chúng tôi Chúa đã kết hợp thì không có sự gì phân rẽ được.

Xin Đức cha để cho chúng tôi dâng tấm lòng yêu mến ấy và chúc Đức cha ngọc thể khương an và đánh trận hùng dũng (*bonum certamen*) để mở mang nước Chúa.

Các Nam Linh mục địa phận Huế.

* * *

BÀI CÁC CHA BÙI CHU

CHÚC MỪNG ĐỨC CHA PHÊRÔ NGÔ-ĐÌNH-THỤC

Nay ngửa thấy,

Vĩnh an vừa lúc đăng phong,
Long vận gặp thời khai thái.

Ơn trên vun tưới, cội **Lý** nghành vàng, trong gia **thục**, sau trước diềm dà ;

Công Chúa tài-bồi, cây **Ngô** lá ngọc trước môn **đình**, trong ngoài chói lói.

Suốt ba kỳ lê thứ vui mừng ;

Hợp bốn bể nhân-tài khen ngợi.

Kính mừng,

Tân thăng Giám-mục, Ngô đại nhân tọa hạ :

Hương-giang, Phước-quả đã lưu danh ;

Lệ-thủy, Đại-phong thêm cự phái.

Nết đất hiền từ ; Tư giời thông thái.

Thuở bé tảo thân dục đức, triêm nhu giáo-dục nền xưa ;

Trưởng thành cách vật trí tri, hấp thụ văn minh hóa mới.

Kính ái những say mùi đạo, khí chí ung dung ;

Thanh cao chẳng nhiễm bụi trần, khâm hoài tiêu sái.

Bẩm thụ tự nhà thi-lễ, thảnh thơi hiên-tứ môn đình ;

Tiến tu tại Giáo công-trường, gặp gỡ long-vân khánh hội.

Sáng láng hai con mắt ngọc, chữ Thánh-kinh xem suốt tinh vi ;

Kiên trinh một lá gan vàng, sách Đạo-lý chuyên cần giảng giải.

Học quán năm tràng Hội-thánh, loa gọi vang lừng ;

Chức thăng bảy bậc thê thần, cờ bay phất phới.

Thánh Phêrô ban ơn bầu cử, chốn long-kinh, nơi tượng-quận, chìa vàng trao một tay cầm ;

Chúa Thánh Thần thêm sức phù trì, kia Á tự, nọ Âu văn, lưỡi lửa thông nhiều tiếng nói.

Sang La-mã đà **Tiến** khoa Thần-học, tỏ tài hàn-mặc nho tông ;

Đến Pha-ri lại **Cử** chiếm Văn-chương, lừng tiếng đầu-sơn sỹ loại.

Hạ bút hành-vân lưu-thủy, Giáo Luật-ban cũng đạt khoa cao ;

Xuất thân tú-khẩu cẩm-tâm,
Trường Thiên-hựu gia công giáo hối.

Tài đương trọng dụng, tài cao đức nghiệp càng cao ;

Chí giả cánh thành, chí đại công danh diệc đại.

Giản quyến bởi lòng Thiên Chúa, gậy Aron rực rỡ chói ngời ;

Sắc phong vâng lệnh Giáo Hoàng, cột Bá-đạc xây nền vững chãi.

Trong đạo thống cha truyền con nối, Ưu tài, ưu văn, ưu đức, thanh danh truyền báo suốt năm châu ;

Trên Giám-đài anh trước em sau, đắc vị, đắc lộc, đắc danh, công nghiệp chói chang trong lịch đại.

Từ trước lục bào hoa-hốt, danh-thần nguyên-lão, nếp nhà từng phẩm trọng đương triều ;

Mà nay kim-trượng ngọc-quan, anh-tuấn tài-lang, tuổi trẻ đã danh văn hoàn hải.

Kìa lầu hoa-ngạc sáu nghành phát mậu : Nào Thượng-thư, nào Tổng-đốc, tiếng vang núi Ngự chín tầng ;

Nọ nhà chi-lan năm phẩm vinh hoa : Nầy Giám-mục, nầy Tự-linh, thơm nức sông Hương một giải.

Qui thay, **Phước-quả** rầy sinh tốt **quả**, mầm Hồng phát lắm anh hoa ;

Lạ thật, **Sông-hương** lại được thơm **hương**, giống Lạc sinh nhiều tài giỏi.

Chúng con nay,

Bùi hạt Linh-tư ; Hồ môn thuộc-bối.

Đồng tôn hợp kính, dám xin thay mặt chúc mừng ;

Tụng đức xưng công, tỏ chút đôi bề thân ái.

Kính thảo một chương ;

Khấu đầu đồng bái.

Thiên tuế, thiên thiên tuế.

Thiên Chúa giáng sinh nhất thiên cửu bách tam thập bát tải

Bùi-chu hạt Linh mục đồng bái hạ.

* * *

Buổi chiều, lối 5 giờ rưỡi, Đức Tân Giám mục làm phép lành Mình Thánh Chúa cách trọng thể tại đền thờ chánh Phủ-cam, cũng được lắm vẽ trang hoàng long trọng. Tối hôm ấy, trước mặt tiền nhà thờ còn chưng đăng như đêm trước.

8 giờ, khi các đấng đã dùng bữa đoạn, thì trước sân nhà thờ, người ta lại bày nhiều cuộc chơi vui thú để hiến Đức Tân Giám mục và các quí Ngài. Có Đức Khâm sứ, các Đức cha và các cha đồng dự khán.

Các cuộc chơi tối ấy, là làm tuồng giễu, múa đèn và đốt pháo bông. Tuồng giễu là tuồng *múa ngựa*, mỗi người làm Tuồng đều tròng lốt ngựa, tay thì cầm đèn và múa và hát theo giọng triều ; Tuồng *cọp* đấu *voi* coi cũng ngộ, thiên hạ vui cười, nhứt là người ở Nam kỳ thì thích thú lắm, vì lạ mắt, thuở nay chưa thấy. Khen thay người ta khéo tập luyện, cái bộ điệu nhảy múa, với cung giọng hát thật rập ràng. Ấy là những cuộc chơi ở chốn Thần kinh, người ta thường bày trong các đám lễ lớn.

Một sự đáng khen, là trong cuộc đại lễ nầy, tuy dầu thiên hạ kẻ bắc người nam, tuôn đến đông đảo vô số, mà mọi sự đâu đó, đều được trật tự đoàn hoàn, không có xảy ra một đều chi bất đáng cả. Thế là hoàn tất ngày lễ Tấn phong Đức cha Phêrô Ngô-đình-Thục vậy.

* * *

Ngày thứ năm 5 Mai

Đoàn giáo hữu Nam-kỳ đi viếng Lavang

Đã tới Huế, thì lẽ nào mà không ra Lavang viếng Đức Mẹ, ấy là sự lòng ai nấy đều ao ước, cho nên đã định trước, sáng ngày thứ năm, thì các cha và giáo hữu lên xe ôtô mà ra viếng cung thánh Lavang, là chỗ nổi danh bấy lâu, Đức Mẹ khắng ngự chốn ấy mà ban ơn giáng phước cho con nhà giáo hữu trong tam kỳ vô vàn vô số, nên đã xin cha Joseph Trang, linh mục Huế đi theo đoàn viếng, ngài cũng đã chịu khó mà làm lễ tại cung thánh Lavang

cho giáo hữu xem, trót cả trăm người. Đang buổi lễ thì các cha và giáo hữu hiệp nhau mà hát các kinh trong mùa lễ, ai nấy cũng bắt cảm động. Đoàn giáo hữu chúng tôi lấy làm cám ơn cha Joseph trong bữa ấy.

Tới Lavang, ai mà không tỏ lòng hớn hở vui mừng, vì được dịp tốt viếng thăm Mẹ lành để than thở khẩn cầu cùng Người đều kia chuyện nọ, kẻ hái lá, người nhổ cỏ, bẻ cây, để đem về làm dấu tích.

Viếng Lavang xong, ai nấy lo giã từ Đức Mẹ mà lui gót, giáo hữu thì lo lên xe trở vào Huế, còn các cha đi qua xem sở Phước môn, là chốn cụ Quận công Nguyễn hữu Bài đã khai lập. Chỗ nầy có nhà thờ, có cha sở và nhà nuôi trẻ mồ côi cũng đông. Ở đây các dì phước cũng lãnh con nít kẻ ngoại cho rửa tội nhiều.

Tới Phước-môn thì các cha lên viếng lăng mộ cụ Quận công Phước-môn Nguyễn hữu Bài, lăng cụ xây trên một gò nổng cao ráo, giữa khoảnh đất rộng lớn ; kế bên thì có mã con trai cụ chết bên Tây mới đam về chôn hôm mấy tháng trước. Bấy giờ các cha hiệp nhau mà hát *Libera* cầu cho linh hồn cụ, là một đấng ân nhân về phần đạo cả 3 kỳ.

Trưa ấy cụ bà Nguyễn hữu, đãi các đấng dùng cơm tại sở đồn điền của Bà. Bà tiếp đãi các đấng một cách niềm nở châu đáo.

Cơm trưa tại Phước-môn rồi, thì các cha lại qua viếng nhà dòng Phước-sơn ; tới nhà dòng, cha Bề trên tiếp rước các đấng tử tế và dẫn các cha đi xem các sở trong dòng. Đoạn các cha từ giã cha Bề trên Phước-sơn mà về Huế.

Tối ấy Đức cha *Lemasle*, đãi các Đức Cha và các cha đại biểu 12 địa phận Đông Pháp đi dự lễ phong chức dùng tiệc tại dinh Ngài. Khi gần mãn tiệc, thì có cha *Garcia*, dòng thánh *Đôminicô* địa phận Thái-bình, đứng dậy chúc mừng Đức cha Ngô đình Thục, mà bởi lời ngài nói có duyên, làm cho ai nấy vui cười vỡ lở ; Ngài bèn ngồi xuống, thì Đức Khâm sứ lại chọc cho ngài đứng dậy nói nữa, các đấng càng cười hơn ; ngài ngồi xuống, thì các Đức cha lại khích cho ngài đứng lên nói nữa, 3, 4 lượt như thế, các đấng cười rộ.

Thật là một tiệc sum vầy vui vẻ, cột dây thân ái thêm bền chặt giữa hàng giáo sĩ Bắc Trung Nam.

* * *

Ngày thứ sáu.

6 giờ sáng 6 mai, các cha và bổn đạo Nam kỳ ra xe lửa đặng về Saigon, thì bổn thân Đức cha Ngô đình và anh em ngài đưa ra gare xe lửa. Rủi bữa ấy xe trễ tới 1 giờ rưỡi, ai nấy xin ngài trở về làm lễ, vì ngài chưa làm lễ, song Đức cha không chịu, ngài một náng lại cho đến khi xe lửa chạy khuất dạng, thì mới chịu trở về, Cái cử chỉ ấy làm cho mọi người rất cảm động.

Sau hết hàng linh mục Nam-kỳ chúng tôi đi dự lễ phong chức, xin kính lời cám ơn cụ bà Nguyễn hữu Bài, vì trong mấy ngày ở Huế, bà đã tận tình lo lắng cho các đấng một cách châu đáo hết mọi sự. Nguyện xin Chúa xuống phước lành cho bà và quí quyến đời nầy và đời sau.

Lại chúng tôi và đoàn giáo hữu Nam kỳ hết lòng trân trọng cám ơn mến ngãi Đức Giám mục Vĩnh-long và dưng tấm lòng mến yêu chí thiết ; nguyện xin Chúa ban ơn cho Đức cha đặng vĩnh viễn miên trường, dẫy đầy thánh sũng, hầu cầm lái thuyền địa phận vững vàng, ngõ cho muôn vàn linh hồn người ngoại giáo được vào ràn chiên Chúa.

Sau nữa cũng cám ơn cụ bà sanh mẫu ngài và 2 cụ lớn : Ngô đình Khôi, Ngô đình Diệm cùng bà con trong quí phủ, đã tận tình lo lắng cho chúng tôi được mọi sự thỏa tình phỉ chí, ân thâm Đức Thầy và quí ngài chúng tôi không biết bao giờ trả đặng, nguyện xin Chúa tuôn muôn muôn phước lành xuống cho bửu quyến của ngài đời nầy và đời sau vô cùng.

J. HUỲNH CÔNG.

Saigon, die 15 Maii 1938

IMPRIMATUR : † I. DUMORTIER,
Ep. vic. apost.

IMPRIMERIE DE LA MISSION
TÂNDINH — SAIGON

LE GÉRANT : JACQUES QUẢN.

NOUVELLES

Fatigué depuis un certain temps, et ne pouvant se remettre à Cái mơng, le Père Bellocq était venu à Saigon. Il entra à la Clinique pour qu'un examen radiographique puisse déterminer la cause de son mal. Cet examen fit constater qu'aucun organe n'était gravement atteint ; mais, malgré les bons soins reçus, la fatigue générale persistait. Au bout d'un mois, le docteur jugeait que seul un retour en France pourrait le remettre. C'est ainsi que le père s'embarque sur le Félix Roussel, en compagnie de trois missionnaires de notre Société. Tous nos vœux de bon voyage et de prompt rétablissement l'accompagnent.

* * *

Société Française
DE SECOURS AUX BLESSÉS MILITAIRES
(Croix-Rouge Française

Dispensaire École des Infirmières
Croix Rouge Française
59, Rue Chasseloup-Laubat
Cochinchine

Saigon, le 11 Mai 1938.

A Son Excellence Monseigneur DUMORTIER
Vicaire Apostolique
SAIGON

Monseigneur,

Le Comité de la Croix-Rouge profondément reconnaissant de l'appui que vous avez bien voulu accorder à sa journée du 8 Mai. Vous prie de vouloir bien agréer et transmettre à Messieurs les Curés et Membres du clergé ses plus chaleureux remerciements.

Les fidèles ont répondu à l'appel de leur pasteur et la quête à la porte des églises fut ainsi très fructueuse pour notre oeuvre.

Veuillez agréer, Monseigneur, l'assurance de notre considération très distinguée.

La Secrétaire:
M. L. Devenet.

KẾT QUẢ

CUỘC XỔ SỐ ĐÔNG-PHÁP

Bộ thứ nhì xổ tại Hà-nội hồi 9 giờ tối ngày 4 Mai 1938

Số 248.525 trúng 4.000 đồng

8 số dưới đây mỗi số trúng 1.000 $

314.502	275.588	249.873	361.764
349.295	371.663	287.815	347·834

---

80 số sau này trúng mỗi số 100 $

896.851	240.576	361.310	271.014	218.207	316.193	299.299
310.993	277.737	239 381	391.217	203.506	319.199	385.313
272.774	267.194	270.148	357.509	305.159	399.475	300.411
242.250	275.679	252 945	271.269	393.168	369.977	330.594
239.204	239.735	303.730	205.716	257.595	339.472	233.495
342.210	237.052	397.664	311.076	374.424	324.873	214.047
333.128	280.833	201.726	236.458	249.481	310.497	243.990
260.777	275.962	356.371	340.797	334.195	264.556	340.635
347.294	239.578	272.787	225.715	362.928	277.159	349.174
230.166	323 203	384.287	224.249	284.961	211.533	237.888
292.046	350 974	311.733	264.460	349.513	307.973	356.635
		274.243	272 635	364.842		

Những số sau cùng có ba con số **490** *và* **571**
được trúng **50** *đồng*

Những số sau cùng có hai con số **78** *và* **55**
được trúng **10** *đồng*

MỐI THÙ MẬT NHIỆM

IIIe *Tiếp theo và hết*

PHẬN LÀM CON

II. — RA TÀI ANH KIỆT !

Ngày kỷ niệm

(N° 90) **IV. — Trại của Lý thiên Nhiên.** *(Tiếp theo)*

Minh Tôn ngồi trên cây chờ. Tụi của Mirama đi hết rồi thì êm lớt tiếng súng nổ. Chỉ còn nghe vẳng vẳng tiếng rên la của mấy người bị bịnh kêu cầu cứu nghe thảm não buồn bực !

Trong trại Ngón Tay Máu còn đang lộn xộn, kẻ qua người lại kêu réo nhau.

Lý thiên Nhiên đem kèn thổi kêu nhóm tụi trong bọn lại một chỗ và điểm dân, thì mới hay trong bốn chục người, bị thương tích trên mười người vừa nặng vừa nhẹ và có bốn người chết !

Lý thiên Nhiên cắt phần cho một tốp, đi canh gác, một tốp khác lo sửa mấy chỗ rào hư sụp, và bồi đắp lại, còn bao nhiêu thì lo băng bó thương tích cho mấy người bịnh và chôn mấy thây người vô phước. Thoạt chúc nhớ lại Phan túc Trí đi đâu vắng mặt đã lâu, hồi kêu điểm không thấy ! Lý thiên Nhiên kêu Nguyễn bá Tước đến hỏi rằng:

« Con có thấy chú Ba của con ở đâu không ? »

— Hồi đuổi tụi nó đi hết rồi cho đến giờ không thấy nữa !

— Hay nó bị bịnh chăng ? Con đi kiếm nó coi !

Nguyễn bá Tước đi một phía. Lý thiên Nhiên đi xem xét các công việc làm rồi trở vào nhà lớn ở giữa trại . Xảy đâu nghe tiếng la khóc than van trong phòng nàng Ngộc Châu. Lý thiên Nhiên lật đật xô cửa bước vô, thấy Phan túc Trí ngã lăng trên giường của nàng Ngọc Châu mà khóc kể. Trong phòng nàng, lộn xộn bàn ghế tủ giường ngã té bậy bạ, làm như có người đánh lộn tại phòng vậy, mà nàng Ngọc Châu và thị Xinh đâu mất, chẳng thấy tăm dạng !

Lý thiên Nhiên bước lại vỗ vai Phan túc Trí kêu và hỏi rằng :

— Chuyện gì mà khóc lóc vậy ba ? Còn con Ngọc Châu đâu rồi ?

Phan túc Trí đứng dậy ngó Lý thiên Nhiên, đưa tay chỉ xung quanh phòng rồi khóc mướt chớ chẳng thốt lời chi cả. Lý thiên Nhiên dựng đứng bàn ghế lên, kéo Phan túc Trí bảo ngồi xuống mà rằng :

Coi tiếp tr. chót.

— Tao không hiểu chuyện gì hết ! Mầy hãy ngồi xuống đó ! Nín đi đừng khóc nữa ! Nói cho tôi nghe thử ! Con nhỏ đi đâu rồi ? Có chuyện gì xảy đến nguy cấp cho nó sao !

Phan túc Trí cầm lòng gạt lệ và nói rằng :

— Con tôi bị tụi nó bắt rồi !

Lý thiên Nhiên giựt mình, song kiếm lời nói rằng :

— Không có lẽ ! Hay là nó nghe nói có người ta bị bịnh nhiều, nó muốn ra ngoài mà phụ giúp chăng ? Để tao biểu tụi nó đi kiếm !

Lý thiên Nhiên thổi lên hai tiếng tu-hích rồi chờ một chặp, thấy Năm Sắc bước vào, trên đầu bó một miếng vải trắng. Lý thiên Nhiên hỏi rằng :

— Mầy có thấy cô Ngọc Châu ở ngoài sân chăng ?

— Dạ không !

— Lúc đang đánh với tụi mèn, mầy có thấy không ?

— Dạ từ hồi ráp trận đến bây giờ, tôi không ngó thấy cô hai ở đâu hết !

(Còn tiếp) **H. v. C.**

Hình Đức Cha Pierre Ngô Đình Thục

Chỉ có nhà **LA BONNE PRESSE** bán rẻ hơn hết.

9×12=0.10 — 6×9=0.08

18×24=1.00 — *MUA NHIỀU CÓ HUỀ HỒNG*

Mandat : Xin đề P. DO tri Co dit Dautry.

224 P. Blanchy Tândinh Saigon

Tiền gởi 2 tấm trở lại **0.06** — Nhiều hơn **0.36.**

Xin để ý

Thiện nghệ lảnh sửa các thứ đờn tây, bán đờn Harmonium toàn mới, làm theo Colonie chắc, tốt đẹp, rẻ có bảo kiết. Thông lưu khắp Tam kỳ, Namvang ; mua đờn cũ, bán mua đổi bù... cũng lảnh dạy đờn... thi chỉ có nơi Bentre.

Ai cần biết Catalogue giá cả, xin gởi thơ,

Nguyễn-Kinh Philippe

rue Paul Bert

Cochinchine Bentre ville

CUỘC XỔ SỐ ĐÔNG-PHÁP

Kỳ thứ nhất năm 1938

800.000 đồng bạc

Chia làm **Bốn Bộ** *mỗi bộ* **200.000** *vé, mỗi vé* **1** *đồng bạc*

BỘ THỨ BA
từ số **400.000** *đến số* **599.999**
có **4.489** *số trúng*
Xổ tại Hanoi
ngày 28 tháng 5 năm 1938

BỘ THỨ BỐN
từ số **600.000** *đến số* **799.999**
có **4.489** *số trúng*
Xổ tại Hanoi
ngày 18 tháng 6 năm 1938

Trong 4 bộ nầy, mỗi bộ đều có:

1	số trúng.	**4.000**	$
8	—	**1.000**	—
80	—	**100**	—
400	—	**50**	—
4.000	—	**10**	—

Có năm lô lớn
Chung cho cả 4 bộ
Xổ tại Hanoi
ngày 18 tháng 6 năm 1938

1 số trúng	**100.000$**
1 số trúng	**30.000**
3 số trúng	**10.000**

Những vé hoặc trúng hay không trúng về bốn kỳ xổ của bốn bộ đều được dự vào cuộc xổ chung lấy 5 lô lớn.

BANQUE FRANCO-CHINOISE

Pour le Commerce & l'Industrie

SOCIÉTÉ ANONYME FRANÇAISE

Siège Social : 74, Rue Saint-Lazare, PARIS

AGENCE DE SAIGON

7, Quai de Belgique — Angle Rue Guynemer

Capital Social.	**Frs. 50.000.000**
Fonds de Roulement mis à la disposition de la Banque Franco-Chinoise (Contrat de Gérance de la Banque Industrielle de Chine du 9 Octobre 1922)	**Frs. 40.000.000**
Réserve légale	**Frs. 5.000.000**

AGENCES :

France : PARIS — LYON — MARSEILLE.
Chine : PEKIN — SHANGHAI — TIENTSIN.
Indochine : SAIGON — HANOI — PNOMPENH.

Location par l'Agence de Saigon Petits Coffres-Fort FICHET

1$50	3$00	4$00	8$00
1 mois	3 mois	6 mois	1 an

PHARMACIE PRINCIPALE

SOLIRÈNE

Có một mình bảng lớn như **Đại-Dược-Phòng SOLIRÈNE ở ngang nhà hát tây Saigon,** mới bán được ròng thuốc tốt thượng hạng, đã tinh tấn nhứt, giá lại rẻ, không nơi nào sánh kịp ; bởi nhờ cách sắp đặt vén khéo, sự buôn bán thạnh vượng, nên có thế sỉ thuốc tốt và rẻ. Không có nhà nào như đây sỉ được (sỉ nhiều thì giá rẻ, ấy là lẽ thường).

Sự bền vững trong sáu chục năm trời, là cái dấu bảo kiết chắc sự ngay thật trong nghề thương-mãi của ta vậy.

Các thứ thuốc của bổn hiệu đều toàn là thượng hạng cả, vì sỉ lại của các tiệm danh tiếng và lại giá cũng nhẹ hơn hết trong cõi Đông Pháp.

Xin mời đến tận nơi mà coi cho biết những kho trử thuốc của Bổn hiệu.

Ở xa bất kỳ mua nhiều ít, không tính tiền gởi.

Hình Đức Cha Pierre Ngô Đình Thục

Chỉ có nhà **LA BONNE PRESSE** bán rẽ hơn hết.

9×12=0.10 —6×9=0.08

18×24=1.00 — *MUA NHIỀU CÓ HUÊ HỒNG*

Mandat : Xin đề **P. DO tri Co dit Dautry.**

224 P. Blanchy Tândinh Saigon

Tiền gởi 2 tấm trở lại **0.06** —Nhiều hơn **0.36**.

Nên Ngừa Bịnh Ban Trái

Lúc nầy trời nóng nực, trẻ con thường mắc chứng ban, trong 10 nhà có 8, 9 nhà có trẻ đau bịnh ấy, vậy ai có con nít nên phòng ngừa trước, nếu muốn ngừa trước, hoặc trị tuyệt gốc, chỉ có dùng thứ thuốc :

Tiêu Ban Chí Thánh hoàn hiệu Ích-Nguơn-Đường

Mỗi lần dùng 1 huờn, để vô bình chế nước sôi vô, thế làm nước trà cho uống thường mỗi ngày, trừ thử khí, giải nhiệt độc, ngừa ban trái, rất nên hiệu nghiệm, trăm bịnh không sai một, mùi thuốc dễ uống không đắng không hôi, người lớn trẻ em đều uống đặng.

Mỗi hộp 1 huờn giá có 0$15 mua nhiều tính nới,

Thuốc Ho bao sáp hiệu **Ích-Nguơn-Dường** danh tiếng hơn **60 năm trị đặng các chứng ho, dầu ho lâu năm thế mấy, uống vô nửa giờ thì giảm, dám bảo kiết.**

Giá bán 1 hộp 10 huờn 1$40 bán lẽ 1 huờn 0$15

Nhà thuốc **ÍCH-NGUƠN-ĐƯỜNG**

295, Phú-nhuận — Saigon.

Xin để ý

Thiện nghệ lảnh sửa các thứ đờn tây, bán đờn Harmonium toàn mới, làm theo Colonie chắc, tốt đẹp, rẽ có bảo kiết. Thông lưu khắp Tam kỳ, Namvang ; mua đờn củ, bán mua đổi bù... cũng lảnh dạy đờn... thì chỉ có nơi Bentre.

Ai cần biết Catalogue giá cả, xin gởi thơ,

Nguyễn-Kinh Philippe

rue Paul Bert

Cochinchine Bentre ville

Communiqués de l'Évêché

S. E. Monseigneur Pierre Thục se propose d'arriver à Saigon le 20 Juin prochain, à 6 heures du soir. Son Excellence sera reçue à la Cathédrale de Saigon et y donnera le Salut du Saint-Sacrement ; puis se rendra à l'Evêché de Saigon pour prendre le repas du soir et passer la nuit. Le lendemain matin 21, Monseigneur dira la messe à la Cathédrale et fera les visites de règle. Ce jour-là, des agapes fraternelles réuniront tous les prêtres, à midi, au Séminaire de Saigon.

Son Excellence restera à Saigon le 21 et le 22, et se rendra à Vĩnh long dans l'après-midi du 22. A la réception solennelle à l'église, les Bulles Apostoliques seront lues en présence de Monseigneur de Saigon, et Monseigneur Pierre Thục prendra possession de son Vicariat Apostolique. Son Excellence montera alors au trône qui lui sera préparé à l'église de Vĩnh long ; les prêtres du Vicariat Apostolique de Vĩnh long viendront lui prêter obédience. Le Te Deum sera chanté durant le Salut du Saint Sacrement qui terminera la cérémonie.

Le lendemain 23 Juin, S. E. Monseigneur Thục chantera une Messe Pontificale à l'église de Vĩnh long.

* * *

Comme S. E. Monseigneur Pierre Thục ne prendra possession de son Vicariat Apostolique que le 22 Juin, les comptes rendus de l'Administration spirituelle et de l'Administration temporelle des chrétientés et des communautés se feront, cette année encore, comme précédemment ; mais on devra les clore au 30 Juin, selon le désir de la S. Congrégation de la Propagande.

* * *

7° **Décès de l'année.** — Monseigneur Louis-Marie Tournier (1887-1912), évêque de Coimbatoire.

8° — R. P. Joseph-Marie Wilhelm (1860-1883) miss. apost. de Séoul décédé le 16 Mai 1938.